

Agur buzoiei

NAROA ELORTZA
GORROTXATEGI

Danimarkatik iritsi zaigu berria: 400 urtez estatuak eskaintako zerbitzua etengo du PostNord enpresa publikoak, eta eskutitzak banatzeari utziko dio 2025 urtea amaitzean. Gobernuak adierazi du enpresa publikoak negozioa paketeak banatzera bideratuko duela. Bi arrazoi eman ditu horretarako: batetik, eskutitzen banaketaren bolumenak %90eko jaitsiera izan duela -2000. urtean 1.400 milioi karta izatetik, 2024. urtean 200 milioi izatera pasa da-; bestetik, danimarkarrek sarean egindako erosketen banaketak hartu duen pisua. Erpin askoko gaia, zalantzarik gabe.

Erabaki pisutsu horren ondorioz, atzean geldituko dira kaleetako buzoi gorriak, zigiluak, Gabonetako postalak, eskuz idatzitako maitasun eskutitzak... baita isunak ordaintzeko zertifikatutako kartak ere. Lizitazio bidez esleituko omen dute zerbitzua, baina, berriz ere, zerbitzu publikoen pribatizazioaren aurrean gaude. Gure herriko kaleetatik telefono kabinak desagertu ziren gisara, desagertuko dira Danimarkako buzoi gorriak. Geurek ere, ez dute gehiegi irauango.

Danimarkako Gobernuak adierazi du eskutitzak banatzea jada ez dela errentagarria. Zerbitzu publikoa errentagarria izan behar den ala ez, eztabaida interesgarria dugu hor. Argi dago funtzio publikoko langile eta erakunde bideragarritasuna bilatu behar dela, zerbitzu publikoak eraginkorrak izan daitezen baliabideak bideratu behar direla. Baina ongizate eta zerbitzu sozialei ikuspegi ekonomiko hutsetik begiratzeko badiegu, gizarteko %90aren beharrrak alde batera uzten ariko gara.

Ezin artikuluari amaiera eman, Correoseko langileek kalitatezko zerbitzu publikoaren alde egindako elkarretartzeak eta Internet bidez egindako erosketen zorakeria aipatu gabe. Kontsumo ereduak langile eta zerbitzu publikoengan ere eragiten duelako, kontsumi degun lekukoa, lekuan. ●

Brandt eta Gorvatxov, non zaudete?

XABIER LETONA BITERI

Hitlerren armadak milioika sobietarren heriotza ekarri zuen Bigarren Mundu Gerran Sobiet Batasuna inbaditu zuenean. Gerra amaituta, Iosif Stalinen obsesioa zen Alemania eta Errusia artean babes herrialde-lerro bat osatzea; horra, besteak beste, Varsoviako Itunaren sorrera arrazoietakoa bat.

Bigarren Mundu Gerran AEBetan askok uste zuen Alemaniaren aurkako gerraren ondoren Sobiet Batasunaren aurkakoa etorriko zela. Eta Gerra Hotza etorri zen. Denbora horretan asko izan ziren Sobiet Batasunari eraso egiteko AEBek aurreikusitako planak. 1949an, adibidez, Dropshot Operazioak sobietarren 100 hiri 300 bonba atomikoz eraso egitea aurreikusten zuen. Gerra Hotza AEBek eta Mendebaldeak irabazi zuten, baina urte luze horietan gure mundua hainbatetan izan zen desagertzekotan gerra nuklearraren ondorioz. Horietako larrienetakoa izan zen 1962an Kubako "misilen krisia".

1990ean Alemania bien batasuna eman zenean, Sobiet Batasuneko mandatarari nagusi Mikhail Gorbatxovek AEBen eta Mendebaldeko potentzien honako konpromisoa jaso zuen: NATO ez zen gehiago zabalduko ekialdera. Gezurra izan zen eta ondorengo hamarkadetan Errusiaren muga luze-zabalean barreiatu da NATO, Finlandiatik Turkiaraino. Ez da oso gaitza irudikatzea zein litzatekeen AEBetako mandatararien egungo erantzuna, Errusiak gaur egun Kanadan edo Mexikon gerra tresneria zabalduko balu.

Gerra Hotzean Sobiet Batasunaren indarra eta mehatxua haizatu zuten AEBek, jakinda sobietarrek ez zutela Europa edo AEBak inbaditzeko inongo asmorik. Sobietarrek ez zuten halako indarririk eta nahikoa zuten euren estatusinei aurre egitearekin. Baina arma lasterketa bidez ez zioten utzi barne mailan indartzen eta 1980ko hamarkadan sobietarrak behartu zituzten euren Produktu Nazional Gordinarren %17 xahutzera gastu militarrean, AEBek %6-7 gastatzen zutenean.

Berdintsu gertatzen da Errusiarekin gaur egun. Bai, Ukraina inbaditu zuen, bidegabe gainera eta inongo justifikaziorik gabe, baina NATOren hamarkadetako probokazioen ondoren. Errusia Europako NATOko herrialdeak baino askoz ahulagoa da ekonomikoki eta militarki, eta orain larri dabil Ukrainako Gerratik nola duin atera asmatu guran.

AEBek sobietarrek nola, orain Europar Batasunak astintzen du Errusiaren mamua arma lasterketa berri bat bultzatzeko. Zein helbururekin? Betikoa: EBren zailtasun ekonomiko garaian, erruduna bilatu eta etsaiaren bidez herritarrak kohesionatu; gizarteentzat egon litekeen industria mota arriskutsuenaren bidez -defentsa- ekonomia hauspotu; eta, besteak beste, Bigarren Mundu Gerraren ondorengo europar ongizate estatua birrintzen jarraitzea.

Billy Brandt kantziler sozialdemokrata alemanak *Ostpolitik* bultzatu zuen 1970eko hamarkadan, Europako ekialdeko herrialde sozialistekin harremana estutzeko, eta Mikhail Gorvatxov buruzagi sobietarrak Europako etxe batuarekin amestu zuen. Munduaren ordena berri bat eraikitzen ari denean, EBko buruzagiek hobe lukete erreferentzi horietan oinarritzea Gerra Hotz berri batean baino. ●

